

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 97. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952570792864/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

Aften tilbage til Hamburg, Dagen derpaa til Altona, og derfra atter over Hamburg til Poppenbüttel. Jeg søgte ved denne uophørlige Bevægelse ikke saa meget at undløbe Døden; thi hvilken Extrapost kan holde det med den? som at undflye en alt for stille og rolig Følelse af Livet; og jeg raader alle, i lige Omstændigheder at betiene sig af dette Middel. Man maa være overvættedes egoistisk for ikke at glemme sit Subjekt i en vis hurtig afvexlende Vvirvel af Objekter; og intet er den Lidende skadeligere end bestandig Bliven paa samme Sted. Der er intet naturligere, synes mig; thi Livet er i sig selv intet andet end Bevægelse. Bevægelse er det som frembringer, opholder, og fornyer alle Ting. Et Middel til bestandig Bevægelse for Siel og Legeme vilde være et Middel imod Døden.

Efter to Dages Ophold i det behagelige Poppenbüttel, gjorde vi os alle færdige til Pyrmontreisen, og kjørte tidlig om Morgenen i tvende Vogne over Wellingsbüttel og Wandsbeck giennem Hamborgernes Lysthaver i *Ham* og *Horn* til *Billewerder*. Olde og Amtmandinde M's tvende Døttre ledsagede os. *Billewerder* er en Samling af yndige Haver, hvorigiennem vi kjørte i en bestandig Allee langs med Billen til *de dowe Elbe*, hvorover vi satte i en Pram til *Rehbrook*. Her begynde de saa kaldte *Vier Lande*, eller Hamborgernes *Canaan*. Den overvættedes Frugtbarhed, som udmærker hele denne af Elbens Arme og adskillige Canaler giennemskaarne Flade, gaaer over al Forestilling. Den hele vidtløftige Strækning, som egentlig er fravundet Elbstrømmen, udgjør een eeneste veldyrket Have, hvori Landsbyerne og de hist og her spredte Bøndergaardte kunne ansees som ligesaa mange Lysthuse. Under, over, rundt omkring den Reisende spirer, voxer, grønnes, modnes alle Ceres, Pomonas og Floras Skatte i en uophørlig Labyrint af kielne, vellystige Smaaandskaber. Elskere af den bløde Stiil i Naturen vilde her finde det sande Utopia, uden at savne det mindste til Idealets Opnaaelse. Det synes som om hele Jordens Frugtbarhed havde sammenrakt sig i sin alleryppigste Udgydelse paa dette Sted. Kun Ovids vellystige Muse vilde kunne beskrive det i sin kielneste Hyrdetime. Det er den sandselige Nydelses Tempel. I alle dets grønnende, blomstrende, frugtbuende Løvsale qvæles Tanken i fysisk Behagelighed. Sielen hendysses i alle Sandsernes fulde Tilfredsstillelse;

man synes med kildrende Zitren at nedglide dybere i Naturens Barm end Anstændigheden tillader, at opløses og hensmelte i dens alt for tæt krystende Vellystfavn. Med en vis Overmæthed iler man derfra for at hensynke i en anden endnu varmere og blødere, og udmattes saaledes efterhaanden saa længe indtil Nydelsesevnen aldeles udtømmes. Det var omtrent hvad jeg følte paa Veien giennem dette Schlaraffenland, og jeg er aldeles ingen Elsker af en saadan Tilstand. Dens overvættets Behagelighed blev mig virkelig tilsidst ubehagelig. Jeg havde gjerne overladt enhver fornem Tyrk, eller Fedmedilbeder min Plads, efter fem Timers Forløb, hvori jeg allerede fandt mig meer end fornøjet. Hvorledes Hamborgerne her og i det næsten lige saa kielne Billerwerder kunde tilbringe hele Maaneder er mig aldeles ufatteligt. Jeg for min Part vilde heller tilbringe en Vinter i Grønland end en Sommer her. Vierlandet er trods al sin Frugtbarehed og kielne Ynde, trods alle sine grønne Vexter og gyldne Frugter, trods al den Bequemmelighed og Magelighed hvori man bestandig kan gotte sig der, af alle de Pletter, jeg hidtil kiender paa Jorden, den jeg sidst vilde vælge til bestandig Opholdsted.

Det var mig imidlertid umueligt at giennemkrydse det, uden ved hver anden Objektgruppe at tænke paa Paradiis. Det er en virkelig Modell til samme, og aldeles saaledes beskaffent som det Ideal den geistlige Indbildningskraft gemeenligen fremstiller, naar den vil gjøre de Troende opmærksomme paa det Liv, de har at vente efter Døden, og hvorfor jeg, hvis det virkelig er saa behageligt, som de paastaat, ydmygst betakker mig. Jeg havde for længe siden givet Helvede – endog efter den meest diævelske Beskrivelse over samme – Fortrinnet i min Dom; men ingensteds har jeg følt mere levende, og mere sandselig end her, at et Paradiis som det omtalte vilde – naar man lægger Ewigheden til – være det utaaleligste Helvede, en nogenlunde ædrue Forstand kan tænke sig. Et uophørligt Vellyst-Liv, hvis Behagelighed ikke forsødes ved mindste Arbeide, Møje eller Besværighed! Heller, naar galt skal være, det modsatte! Den ædlere Deel af mit Væsen, jeg føler det, vilde ikke lide saa meget ved evig Modgang som ved evig Medgang. Frihed er Grunden hvorpaa Menneskets virkelige Held allene kan bygges; uden Frihed ingen Salighed – og uden mindste Modstand, uden mindste Kamp,